Ouderlijk toezicht op internetgebruik (deel

Een oogje in het zeil

Het internet mag dan een virtuele wereld zijn, het wordt er voor kinderen niet veiliger op… Welke gevaren je kroost belagen en hoe je die kan bezweren, lees je in dit dubbelartikel. In het eerste deel beperken we ons tot Windows-eigen technieken…

Wie 'kindonvriendelijk internet' zegt, denkt natuurlijk meteen aan porno. Niet helemaal onterecht overigens, want zowel chatruimtes, spamberichten, nieuwsgroepen als websites zitten niet bepaald verlegen om… euh… hot stuff. Kinderen kunnen echter ook op andere, schadelijke inhoud botsen (zoals drugs en geweld), en dat hoeft heus niet altijd doelbewust te gebeuren! Vergeet ook niet dat je connectie naar het internet een tweewegverbinding is: er komen niet alleen gegevens binnen, er stroomt ook informatie naar buiten – en dan hoop je natuurlijk maar dat daar je bankkaartnummer niet tussen steekt… Ten slotte kan langdurig pc-gebruik fysiek erg belastend zijn voor je kind, én waart in gamen en chatten ook nog het spook van de verslaving rond!
In twee opeenvolgende workshops reiken we je daarom een reeks nuttige tips en tools aan waardoor je als ouder meer greep krijgt op de internetexploten van je kroost. Toch nog even dit: al deze technieken kunnen natuurlijk niet tippen aan een brok gezonde opvoeding – hooguit kunnen ze een zinvolle aanvulling betekenen…

Arcadespelletjes en blowjobs: één pot nat?

WINDOWS (XP)

Wil je de gezins-pc optimaal inzetten, dan kan je niet buiten enig gebruikersbeheer. Dat heeft alvast het voordeel dat iedere gebruiker zijn eigen bureaublad, documentenmap en favorieten kan organiseren. Maar je kan er nog heel wat meer uit halen: je kan voorkomen dat je kinderen jouw gegevens te zien krijgen – terwijl jij die van hen wel nog kan inkijken, en je kan zelfs instellen wanneer jouw kind zich (niet) op de pc kan aanmelden. In de vorige Clickx kwam gebruikersbeheer op Windows XP al uitgebreid aan bod, zodat we ons hier beperken tot de essentie …

Stap 1
Beperkte accounts

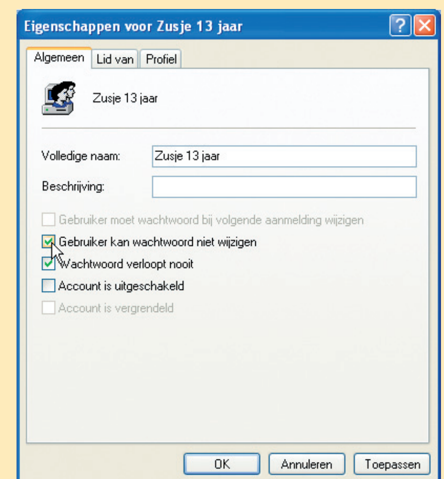
Zorg er alvast voor dat je zelf als beheerder bent aangemeld – én dat aan je account een wachtwoord is gekoppeld. Ga vervolgens via de START-knop naar het CONFIGURATIESCHERM, en klik op GEBRUIKERSACCOUNTS. Hebben je kinderen al een eigen account, ga dan na of dat wel degelijk een account met beperkte rechten is. Dat is absoluut noodzakelijk om te voorkomen dat ze allerlei systeeminstellingen kunnen wijzigen of om het even welke software kunnen installeren. Binnen zo'n account is meteen ook de speelruimte van virussen en andere malware beperkt. Klik dus even de verschillende accounts aan, en selecteer HET TYPE ACCOUNT WIJZIGEN als je ze per abuis beheerderrechten had gegeven. Een nieuw account maken is net zo makkelijk: je hoeft er de gelijknamige optie in het venster van GEBRUIKERSACCOUNTS maar voor aan te klikken.

Broertje van 11? Beheerder af!

Stap 2
Beperktere accounts

Aangemeld met zo'n beperkt account, krijgt een gebruiker in principe geen toegang meer tot de gegevens die jij binnen je profiel hebt aangemaakt. Wil je voorkomen dat ook hij zijn gegevens voor jou kan afsluiten, dan zit er weinig anders op dan zijn wachtwoord te kennen én te voorkomen dat hij het kan wijzigen. In XP Professional

Wachtwoord gebeiteld.

1)


```
C:\WINDOWS\System32\cmd.exe

C:\>net user Zusje passwordchg/no
De opdracht is voltooid.

C:\>net user Zusje /times:ma-vr,17-19;za-zo,10-16
De opdracht is voltooid.

C:\>net user Zusje
Gebruikersnaam                              Zusje
Volledige naam                              Zusje 13 jaar
Opmerking
Opmerking van gebruiker
Landcode                                    000 (Systeemstandaard)
Account actief                              Ja
Account verloopt                            Nooit

Wachtwoord voor het laatst ingesteld        12/13/2003 11:30 AM
Wachtwoord verloopt                         Nooit
Wachtwoord mag worden gewijzigd             12/13/2003 11:30 AM
Wachtwoord vereist                          Ja
Gebruiker mag wachtwoord wijzigen           Nee

Werkstations toegestaan                     Alle
Aanmeldingsscript                           script1.bat
Gebruikersprofiel                           c:\aanmeldscript
Basismap
Laatste aanmelding                          12/10/2003 6:13 PM

Toegestane aanmeldingstijden                zondag 10:00 AM - 4:00 PM
                                            maandag 5:00 PM - 7:00 PM
                                            dinsdag 5:00 PM - 7:00 PM
                                            woensdag 5:00 PM - 7:00 PM
                                            donderdag 5:00 PM - 7:00 PM
                                            vrijdag 5:00 PM - 7:00 PM
                                            zaterdag 10:00 AM - 4:00 PM

Lidmaatschap lokale groep                   *Gebruikers
Lidmaatschap globale groep                  *Geen
De opdracht is voltooid.

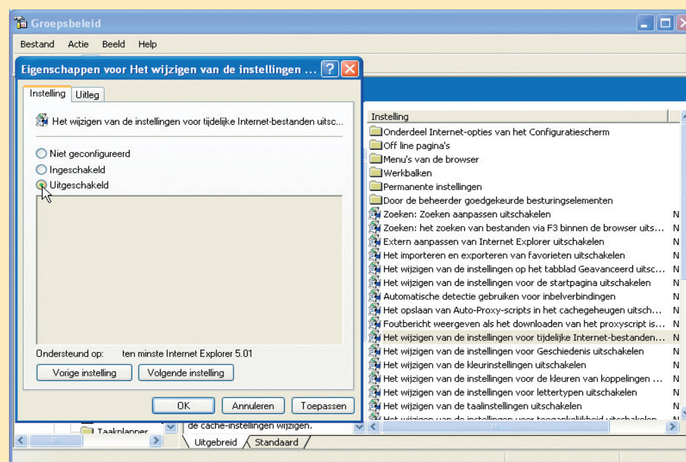
C:\>EXIT
```

Manuele opdrachten in XP Home.

kan dat als volgt: klik met de rechtermuistoets op **Deze computer** en selecteer **Beheren**. Dubbelklik op **Lokale gebruikers en groepen**, en vervolgens op **Gebruikers**. Rechts zie je de accounts verschijnen. Klik nu met de rechtermuistoets een beperkt account aan en kies **Eigenschappen**. Plaats een vinkje bij **Gebruiker kan wachtwoord niet wijzigen**. Bevestig je keuze en sluit de vensters af.
Gebruikers van XP Home moeten hiervoor een ommetje maken naar een "DOS-venster": druk op de **Start**-knop, kies **Uitvoeren**, tik de opdracht **CMD** in, en bevestig met **OK**. In het DOS-venster tik je vervolgens in: **net user gebruikersnaam /passwordchg:no** (gevolgd door de **Enter**-toets), waarbij je **gebruikersnaam** natuurlijk vervangt door de juiste naam. De juiste naam vis je wel uit als je de opdracht **net user** zonder verdere parameters intikt.
Nu je hier toch bent aanbeland, kan je net zo goed ook tijdsrestricties voor deze gebruiker instellen, waarbuiten hij zich niet kan aanmelden. Dat gaat bijvoorbeeld als volgt – óók in Windows Professional: **net user gebruikersnaam /times:ma-vr,17-19;za-zo,10-16** (gevolgd door de **Enter**-toets). Gebruik je een Engelstalige Windows, dan zijn de afkortingen van de dagen als volgt: m, t, w, th, f, sa, su. De tijdsrestricties opheffen, doe je via de parameter **/times:all**.

Stap 3
Beperktste accounts

Als beheerder kan je de beperkingen natuurlijk nog wat opdrijven. We beginnen met XP Professional… Ga naar de **Start**-knop en klik op **Uitvoeren**. Tik hier de opdracht **gpedit.msc** in, zodat je de group policy editor (editor voor groepsbeleid) opstart. Links in het dialoogvenster merk je twee items op: **computerconfiguratie** en **gebruikersconfiguratie**. Beide bevatten onder meer het onderdeel **Beheersjablonen**, en vooral dit item bevat tal van opties die je via het rechterscherm kan instellen. Zo kan je er bijvoorbeeld voor zorgen dat de gebruikers hun internetgeschiedenis in de browser niet meer kunnen wissen. Dat gaat als volgt: klik **Gebruikersconfiguratie** aan, gevolgd door **Beheersjablonen**, **Windows-onderdelen** en **Internet Explorer**. Spoor rechts de optie **Het wijzigen van de instellingen voor Geschiedenis uitschakelen** op. Zorg dat je onderaan het *tabblad* **Uitgebreid** hebt geopend: je krijgt dan meer informatie te zien over de geselecteerde optie. Dubbelkik hierop, stip **Uitgeschakeld** aan, en bevestig je keuze. Houd er wel rekening mee dat alle beperkingen in principe gelden voor élke gebruiker, dus ook voor jezelf. In ons kaderstukje stellen we je echter een ietwat geavanceerde, maar meer flexibele oplossing voor die… het ook nog eens doet in Windows XP Home!

Gebruikersgroep aan banden.

VAKTAAL

Tabblad: In een dialoogvenster heb je soms verschillende hoofdstukjes, die worden aangegeven als fiches. Een dergelijke onderverdeling heet een tabblad of kortweg tab.

Sporen volgen... en wissen!

INTERNET EXPLORER

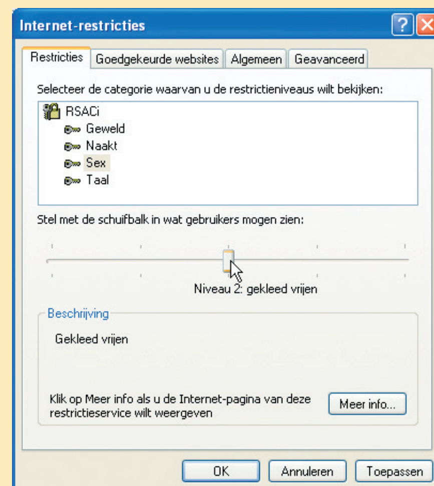
Stap 4
Sporen

Wie surft, laat sporen na, ook in Internet Explorer. Die browser heeft namelijk enkele mechanismen ingebouwd waarmee je heel wat surfsporen kan aflezen. We hoeven je wellicht nauwelijks nog de knop Geschiedenis voor te stellen. Die tovert een venster tevoorschijn waarin je een mooi chronologisch overzicht kan opvragen van de bezochte webpagina's. Er zit zelfs een handige werkbalk bij waarmee je de pagina's op verschillende manieren kan weergeven: volgens datum, maar bijvoorbeeld ook volgens bezoekfrequentie. Via de knop Zoeken kan je ook gericht speuren naar bepaalde sleutelwoorden in de adressen van de bezochte pagina's.

Hoe lang de browser deze geschiedenis bijhoudt, kan je zelf instellen via het menu Extra, Internet-opties. Op het tabblad Algemeen hoef je dan maar het aantal dagen in te vullen. Dit invoerveld vind je... vlak naast de knop Geschiedenis wissen! Jammer natuurlijk, want voor een gebruiker is het dus een koud kunstje om op die manier z'n sporen te wissen!

Je kan echter ook nog aankloppen bij de *browsercache* ofte tijdelijke internetbestanden. Die zitten verborgen onder de knop Instellingen, eveneens op het tabblad Algemeen. Via de knop Bestanden weergeven kan je dan een blik werpen achter de schermen van Broerlief's surftochten. Jammer genoeg zijn ook deze sporen snel gewist: een druk op de knop Bestanden verwijderen volstaat!

Stap 5
Inhoudsfilter

Gekleed vrijen: kan n(i)et?

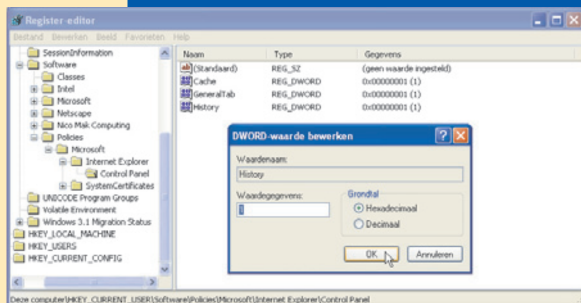
Het tabblad Inhoud lijkt veelbelovend: je kan daar namelijk allerlei restricties inschakelen zodat je meer greep krijgt op welke internetsites uit de boot vallen. Internet Explorer voorziet vier categorieën, die je bereikt via de knop Instellingen: Geweld, Naakt, Seks en Taal. Met behulp van schuifbalken regel je de strengheid van je browser voor elk van deze topics: hoe hoger, hoe strikter. In de praktijk hoef je daar echter niet veel heil van te verwachten: het hele systeem berust namelijk op zelfregulering, waarbij het aan de webbeheerders wordt overgelaten of ze een waarderingscijfer – en wélk! – voor hun site hebben voorzien (meer informatie vind je op

REGISTERSLEUTELS

Schrikt enige sleutelwerk in het Windows-*register* je niet af, dan kan je zelfs per gebruiker bepaalde restricties instellen – óók in XP Home! Wees wel voorzichtig, want de kleinste misstap in het register kan je met een onbruikbaar systeem opzadelen.

Het volgende scenario vonden wij wel leuk: we willen gebruiker Broerlief de mogelijkheid ontzeggen zijn internetgeschiedenis te wissen (zie ook stap 4). Hoe pak je dat aan? Meld je alvast aan als beheerder, en ga via het **Configuratiescherm** naar **Gebruikersaccounts**. Geef gebruiker Broerlief tijdelijk beheerderrechten (zie stap 1). Meld je vervolgens aan via zijn account. Tik de opdracht **regedit** in bij **Uitvoeren**. Je kan nu het register bewerken. Klik in het linkervenster achtereenvolgens de plusjes aan naast **HKEY_CURRENT_ USER**, **Software**, **Policies**, **Microsoft** en **Internet Explorer**. Zie je dit laatste item niet staan, dan moet je dat nog toevoegen. Klik daarvoor met de rechtermuistoets op **Microsoft** en kies **Nieuw**, **Sleutel**. Geef die als naam **Internet Explorer** mee. Klik ook hier met de rechtermuistoets op en maak hieronder de sleutel **Control Panel** aan. Dubbelklik nu op de sleutel **Control Panel**. Klik met de rechtermuistoets op een lege plaats in het rechtervenster, en kies hier **Nieuw**, **DWORD-waarde**. Geef als naam **History** op. Dubbelklik daarna op deze naam, en vul in het veld **Waardegegevens** 1 in. Bevestig met **OK**. Sluit het venster af, en meld je opnieuw met je eigen beheerder-account bij Windows aan. Maak van Broerlief terug een account met beperkte rechten. Klaar is Kees: als Broerlief zich aanmeldt, zal hij voortaan zijn geschiedenis niet meer kunnen wissen.

Naast **History** kan je overigens nog heel wat andere beperkingen opleggen binnen de sleutel **Control Panel**, en het volstaat die allemaal de waarde 1 (in plaats van 0) te geven om ze te activeren. Een beperkt overzichtje vind je in de onderstaande tabel.

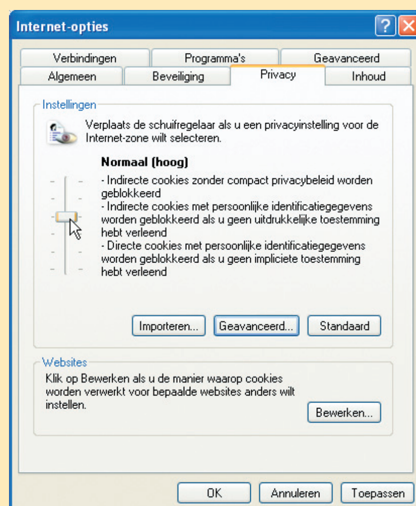
Restricties via het register.

History	Geschiedenis wissen (zie stap 4)
Cache	Tijdelijke internetbestanden wijzigen (zie stap 4)
Ratings	Inhoudelijke internetrestricties wijzigen (zie stap 5)
TABBLAD ZICHTBAAR MAKEN:	
General	Tab Algemeen (zie stap 4)
Security	Tab Beveiliging (zie stap 7)
Privacy	Tab Privacy (zie stap 6)
Content	Tab Inhoud (zie stap 5)
Advanced	Tab Geavanceerd

[www.icra.org]). Sites die je sowieso geschikt acht, kan je een plaatsje geven op het tabblad **Goedgekeurde sites**. Wat er moet gebeuren met de (overtalrijke!) sites die geen waarderingscijfer dragen, beslis je op het tabblad **Algemeen (Gebruikers kunnen websites zonder restricties bekijken)**. Op dit tabblad kan je ook terecht voor een supervisorwachtwoord: een goed idee natuurlijk als je wil voorkomen dat Broerlief die instellingen uitschakelt of wijzigt.

Het tabblad **Geavanceerd** ten slotte, geeft je ook nog toegang tot een alternatief filtersysteem: PICS-regels (Platform for Internet Content Selection, zie [www.w3.org/PICS]), maar ook dit systeem werkt via zelfregulering en blijkt al bij al niet echt efficiënt.

Stap 6
Cookiebeleid

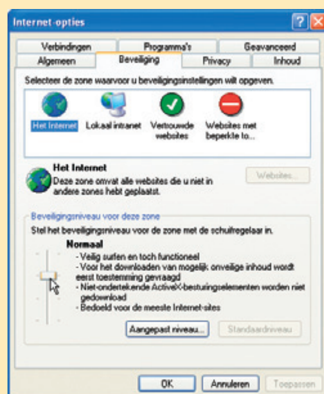

Instellingen voor de koekjes(t)rommel.

Terwijl je surft, laten heel wat websites heimelijk kleine tekstbestandjes achter op je harde schijf. Op zich zijn deze *cookies* tamelijk onschuldig, maar ze laten wel toe dat sommige sites op die manier meer inzicht krijgen in het surfgedrag van je kind, en hem bijvoorbeeld aangepaste webadvertenties (op pop-ups) voorschotelen. Daarom doe je er (als ouder) toch goed aan even te checken of je de (gevaarlijkste) cookies wel voldoende aan banden hebt gelegd. Dat doe je op het tabblad **Privacy**, waar je met een schuifbalk kan instellen aan welke voorwaarden de cookies moeten voldoen vooraleer je ze op je pc toelaat. We raden je aan minstens de standaardinstelling te kiezen (**Normaal**) of je beleid zelfs een trapje hoger in te stellen (**Normaal hoog**). Een nog strengere instelling zou wellicht al te veel cookies blokkeren, waardoor sommige sites niet meer naar behoren functioneren. Wil je echter voor bepaalde websites een uitzondering op je cookiebeleid maken, dan kan dat via de knop **Bewerken**. Je tikt hier het adres van de bewuste site in, en kiest vervolgens **Blokkeren** of **Toestaan**.

Stap 7
Veiligheidszones

Maar er schuilen nog meer addertjes onder het gras. Sommige websites trachten namelijk allerlei kleine programmaatjes op je pc uit te voeren, zodra je er met je browser langsloopt: dat kunnen scripts zijn, of Java-applets of ActiveX-componenten. Je moet er dus voor zorgen dat je browser al die gevaarlijke ingrediënten weert. Dat doe je op het tabblad **Beveiliging**. Selecteer hier de zone **Het Internet**, en stel de schuifbalk in op **Normaal** (zeker niet lager). De instelling **Hoog** is natuurlijk nog veiliger, maar dan zou het wel eens kunnen dat bepaalde sites (zoals je bankingsite?) niet meer toegankelijk zijn. Wil je een meer genuanceerd beveiligingsbeleid voeren – en schrikken termen als ActiveX-besturingselement en Java Virtual Machine je niet af – dan kan je via de knop **Aangepast niveau** naar eigen inzicht allerlei instellingen wijzigen.

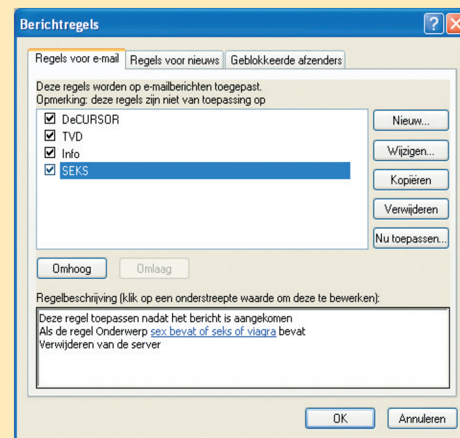
Internetzone: niet altijd koosjer!

OUTLOOK (EXPRESS)

Stap 8
Spamfilter

Ongepaste inhoud kan natuurlijk ook nog langs andere kanalen je pc binnensijpelen: via je mailbox bijvoorbeeld! Heel wat spamberichten blijken namelijk vaak producten of diensten van twijfelachtig allooi aan te prijzen. Je kind daartegen beschermen, is jammer genoeg niet eenvoudig: de beste remedie blijft nog altijd een e-mailadres dat enkel bekend is bij zijn vrienden (die het op hun beurt niet doorgeven...). De nieuwste versie van Outlook (2003) heeft gelukkig een deftige spamfilter ingebouwd, maar tenzij je een beroep doet op externe antispamtools blijft het in oudere versies van Outlook of in Outlook Express maar wat aanmodderen. Via het menu **Extra**, **Berichtregels** kan je natuurlijk wel bepaalde afzenders blokkeren, maar spammers wijzigen om de haverklap hun e-mailadres, zodat je daar niet veel mee opschiet. In hetzelfde menu kan je wel nog terecht voor het opstellen van berichtregels: hiermee kan je bijvoorbeeld filters creëren die e-mail met verdachte woorden in de onderwerpregel automatisch wissen. Maar spammers blijken zo vindingrijk dat berichten als *Enl@rge your p!n*s* hiermee echt wel lastig te vangen zijn...

— Toon Van Daele —

Spamfilters: niet bijster efficiënt

VAKTAAL

Browsercache: Het deel van de harde schijf dat door de browser wordt gebruikt als voorlopige opslagplaats van data. De illustraties, geluiden, webpagina's die je bezocht hebt, worden daar tijdelijk bewaard voor het geval je deze webpagina's later opnieuw zou opvragen.

Cookie: Een pakketje dat tijdens het surfen door de webserver wordt verstuurd naar de pc van de bezoeker. Veel cookies hebben een commerciële functie. Ze geven bijvoorbeeld informatie door over op welke manier de bezoeker de site doorloopt. Soms dienen ze gewoon om het je gemakkelijk te maken.

Register: Een reeks bestanden waarin Windows allerlei belangrijke configuratiegegevens bijhoudt over de hardware en de besturingsomgeving.